

30. Kotitalouslautakunta

Kotitalouslautakunnan toimintakertomus v:lta 1949 oli seuraavan sisältöinen:

Kunnallisen elämän laajentuessa ja syventyessä asetti sen eri toimintamuotojen tunteminen ja kehittäminen suuria vaatimuksia niille henkilöille, jotka joutuivat asioita käsittelemään ja niistä päättämään. Suomen Naisjärjestöjen Keskusliiton naisedustuskomitea järjesti Tampereella lokakuun 8 ja 9 p:nä 1949 *Naisten Kunnallispäivät*, joihin kotitalouslautakunnasta osallistui puheenjohtaja, kolme jäsentä ja sihteeri. Kaupunginhallitus oikeutti osanottajat samaan matkakorvausta matkustussäännön mukaisesti.

Lautakunnan ammattiopettajien kaupungin toisten opetuslaitosten vastaavien opettajien palkkaukseen verraten alempi palkkataso oli jo antanut aihetta anomuksiin ja esityksiin yli viiden vuoden ajan. Kaupunginhallitus suostui helmikuun 3 p:nä rinnastamaan tilapäisten opettajien palkat kansakoulun vastaavien opettajien palkkoihin. Kun kotitalouslautakunnalle ja sen opettajille syyskuun 7 p:nä vahvistettiin uudet johtosäännöt, joissa heille määriteltiin pätevyysvaatimukset, saatiin asia ratkaistuksi myöskin sääntöpalkkaisten ammattiopettajien kohdalla, ja muutos tuli voimaan tammikuun 1 p:stä 1950 alkaen.

Lautakunnan kokoonpano. Lautakuntaan kuuluivat kansanedustaja, rouva E. H. Nurminen puheenjohtajana, tarkastaja T. J. Alanko varapuheenjohtajana, talousopettajat A. M. Jansson-Häggman ja M. Schauman, rouvat H. S. Arpokari, I. O. Hietanen ja S. E. Lehtivuori, neiti S. O. Lehtonen ja filosofian maisteri K. M. Sihvonen jäseninä. Vuoden aikana pidettiin 11 kokousta. Kaupunginhallitusta edusti rouva L. S. Lehto. Sihteerinä toimi opettaja I. Grotenfelt. Lähetettyjen kirjelmien luku oli 249, saapuneiden 225; laskuja hyväksyttiin 393.

Lautakunnan toimihenkilöt. Opettajista toimivat käsityönopettaja Grotenfelt, käsityönneuvoja L. K. Lehtonen ja talousopettaja L. M. Virki Mäkelänkadun 45:ssä, talousopettaja L. M. Koivisto ja käsityönopettaja H. W. Löfgrén Helsinginkadun 26:ssa sekä käsityönneuvoja A. Kautonen ja talousopettaja K. Vöry Fredrikinkadun 16:ssa. Liitosalueella toimivat talousopettaja H. G. B. Hortling kesäkuun 1 p:ään asti, jolloin hänelle myönnettiin virkaloma ulkomaista opintomatkaa varten, sijaisenaan talousopettaja D. Schönholtz, kotitalousneuvojat A. M. Kaukiainen ja M. J. Möttönen sekä käsityönopettaja M. Yrjölä. Apuopettajina olivat rouvat R. Hangasjärvi, H. Huolman, F. Kavonius ja K. Roste sekä talousopettajat A. Ojala, K. von Schantz ja D. Schönholtz. Vakinaisina siivoojina olivat rouvat S. Järvelä ja M. Rinne sekä neiti H. Lampinen.

Toiminta. Lautakunnan opetustoiminta tapahtui Mäkelänkadun 45:ssä olevassa kotitalouskerholassa sekä Helsinginkadun 26:ssa ja Fredrikinkadun 16:ssa olevissa opetuskeittiöissä. Kun Helsinginkadun 26:ssa ei ollut erikoista käsityöhuonetta, sai lautakunta käyttää tähän tarkoitukseen Suomenkielisen työväenopiston käsityösalia. Lisäksi Käpylän kansakoulussa järjestettiin ruoanlaiton- ja käsityönopetusta sekä kerhotoimintaa. Liitosalueella opetusta ja neuvontaa annettiin Herttoniemessä, Lauttasaassa, Malmilla, Maunulassa, Munkkiniemessä, Oulunkylässä, Pakilassa, Pitäjänmäellä, Puistolassa, Tapanilassa ja Vartiokylässä. Opetushuoneistoina olivat kansakoulut ja äitiys- sekä las-

tenneuvolat. Kurssitoiminnan eri muodot ja osanottajamäärä selviävät jäljempänä esitetystä taulukosta. Yleensä kurssitoiminnassa seurattiin samoja suuntaviivoja kuin edellisenäkin vuonna. Lisäyksenä mainittakoon, että kerhotoiminnan yhtenäistämiseksi ja ohjelmien hankkimisen helpottamiseksi suunnitteli jaosto, johon kuului kaksi lautakunnan jäsentä ja kerhojen puheenjohtajat, luento- ja esitelmätilaisuudet kerhoja varten. Niissä käsiteltiin useita perheenemäntiä koskevia käytännöllisiä ja yhteiskunnallisia kysymyksiä. Lautakunnan järjestämät ruotsinkieliset talouskurssit, joita oli yhteensä 6 ja niissä oppilaita kaikkiaan 71, pidettiin pääasiassa Fredrikinkadun 16:n opetuskeittiössä. Samassa paikassa oli myös 12 esitystä käsittävä ruotsinkielinen luento- ja havaintoesityssarja.

Kaupunginhallituksen suostumuksella Vallilan demokratian pioneerit ja väestöliiton Vallilan naisten kerho pitivät kerhoiltaan kotitalouskerholassa. Helsinginkadun 26:ssa oleva opetuskeittiö vuokrattiin kahtena päivänä viikossa Kallion yhteiskoulun käyttöön ja urheiluseura Hellaksen naisten osasto kokoontui Fredrikinkadun 16:n käsityösalissa. Useat siirtolapuutarhayhdistykset pitivät kokouksiaan lautakunnan huoneistoissa.

Talousopetuksessa, kodinhoidossa ja käsityöopetuksessa järjestettiin seuraavat kurssit:

Opetusaine	Mäkelän- katu n:o 45		Helsingin- katu n:o 26		Fredrikin- katu n:o 16		Muut toimi- paikat		Yhteensä	
	kurs- seja	oppi- laita	kurs- seja	oppi- laita	kurs- seja	oppi- laita	kurs- seja	oppi- laita	kurs- seja	oppi- laita
<i>Talousopetuksessa :</i>										
Tavalliset ruoanlaittokurssit	8	108	14	157	12	154	20	147	64	566
Monipuolisen ruoan valmistus- kurssit	—	—	2	32	—	—	—	—	2	32
Jatkokurssit	4	40	—	—	—	—	—	—	4	40
Jouluruokakurssit	3	33	1	12	—	—	—	—	4	45
Kurssit koululaisille	—	—	—	—	—	—	3	26	3	26
Leipomakurssit	—	—	—	—	—	—	6	39	6	39
Säilöntäneuvonta	19	50	6	50	9	30	—	—	34	130
Havaintoesitykset	14	250	13	380	8	90	61	862	96	1 582
Havaintoesitykset neuvoloissa ..	—	—	—	—	—	—	164	2 658	164	2 658
Luentokurssit.....	—	—	—	—	1	45	—	—	1	45
Pesukurssit	—	—	32	117	—	—	—	—	32	117
Pesukurssien havaintoesitykset..	—	—	9	139	—	—	—	—	9	139
Pesukurssien luennot	—	—	5	73	—	—	—	—	5	73
<i>Käsityöopetuksessa :</i>										
Käsityöneuvonta	8	453	8	258	8	182	20	423	44	1 316
Hattujen valmistus	—	—	5	38	6	64	—	—	11	102
Peittojen valmistus	4	20	—	—	—	—	1	11	5	31
Patjojen valmistus	—	—	—	—	2	8	—	—	2	8
Erikoiskurssit.....	—	—	1	22	—	—	2	27	3	49
Yhteensä	60	954	96	1 278	46	573	277	4 193	487	6 998

Kerhotoimintaan ja sen yhteydessä järjestettyihin juhliin ja retkeilyyn osallistui Mäkelänkadun 45:ssä 61 oppilasta, Helsinginkadun 26:ssa 108 oppilasta, Fredrikinkadun 16:ssa 30 oppilasta sekä muissa toimipaikoissa 53 oppilasta. Koti-iltoihin osallistui vastaa-
vasti 200, 150, 125 ja 225 oppilasta.

Menot ja tulot. Seuraava yhdistelmä osoittaa missä määrin lautakunnan käytettävissä olevia määrärahoja käytettiin:

	Määräraha talousarvion mukaan, mk	Todelliset menot, mk	Säästö (+) tai ylitys (—), mk
Menoerä			
Palkkiot	58 000	40 950	+ 17 050
Sääntöpalkkaiset virat	3 264 270	3 516 265	—
Tilapäistä työvoimaa	262 400	475 099	— 212 699

Menoerä	Määräraha talousarvion mukaan, mk	Todelliset menot, mk	Säästö (+) tai ylitys (—), mk
Vuokra	264 420	369 572	— 39 973
Lämpö	75 000	94 068	— 19 068
Valaistus	30 000	35 289	—
Siivoaminen.....	80 000	135 231	— 55 231
Kaluston hankinta	123 166	224 394	— 99 677
Kaluston kunnossapito	20 000	16 785	+ 1 664
Painatus ja sidonta	15 000	11 781	+ 3 219
Tarverahat	60 000	86 443	— 26 443
Tarveaineet talous-, havainto- ja käsityöopetusta varten.....	600 000	595 892	+ 4 108
	<u>Yhteensä</u> 4 852 256	5 601 769	— 427 050

Tuloja kertyi talous- ja käsityökursseista tilien mukaan 520 654 mk.